

vedtagen. Vi finde igen i Aar i Valglovsforslaget den ejendommelige § 105, som indsattes i Fjor, og som lyder saaledes: „De i denne Lov indeholdte Bestemmelser komme første Gang til Anvendelse ved Valg, efter at Rigsdagen er opløst i Henhold til Grundlovens § 95”. Rent formelt vil dette sige, at hvis Valgrets- og Valgkredsloven gennemføres af Folketinget og Landstinget, vil den kunne træde i Kraft, hvilken som helst Ændring af Grundloven der saa siden maatte blive gennemført. Det er ejendommeligt, at den formelt er afhængig af en hvilken som helst Grundlovsændring, men vi vide dog alle, hvilken Grundlovsændring det er, der sigtes til, at det er den, der samtidig er foreslaaet, og at det da særlig er § 32, der tænkes paa, nemlig Bestemmelsen om at Folketingets Medlemstal begrænses. Altsaa, nu som før siger Regeringen, at den retfærdigere Valgkredsordning maa vi ikke faa, før tillige Grundlovsændringen er besluttet. Hvis det nu er rigtigt, hvad dette Forslag om Valgkredsene forudsætter, at den nuværende Valgkredsordning trænger til Ændring, forekommer det mig, at man maatte betragte dette som et isoleret Spørgsmaal og gennemføre det som et saadant. Vort Parti fandt derfor ikke i Fjor denne Sammenkobling begrundet i Forholdene, vi finde det heller ikke i Aar. Vi mene, at de to Love bør behandles hver for sig, for at de ikke skulle hindre hinandens Gennemførelse. Men paa den anden Side, ere vi villige til ligesom i Fjor at indføre i Valgkredsordningen en hvilken som helst Bestemmelse, der maatte sikre mod, at denne Valgkredsordning bestod fremdeles, selv om en Grundlovsændring ikke gennemførtes. Men vi ønske kun, at Forbindelsen mellem Valgkredsloven og Grundlovsændringen skal være af den Art, at den bliver en Stimulans, et Hjælpemiddel til at føre Grundlovsforhandlingen videre, og ikke som det nu fra Regeringens Side foreslaaede vil virke, som det virkede i Fjor, en Bremse, en Hemsko mod Gennemførelsen af begge Love.

Men heller ikke i Enkelthederne fik disse Forslag den Form, vi mente, de burde have. Angaaende Valgkredsloven var der færrest Divergenser. Selve Valgkredsordningen enedes hele Udvalget om, og den har tidligere vist sig at indeholde

de største Vanskeligheder. Der er ogsaa andre Enkeltheder i det Forslag, der førtes frem fra det Venstre, som nu er Regeringsvenstre, hvorefter man enedes, saaledes Forslaget om, naar Omvalgssystemet indførtes, at gaa til Kommuneafstemning allerede i første Omgang. Dette antog vi allerede i Fjor, skønt vi i vort Parti have sat Pris paa den Betydning, Valgdagen har for Befolkningen, og gerne vilde have bevaret den, men vi se, at der baade af Hensyn til Omvalgssystemets Indførelse og af Hensyn til Kvindevalgrettens Gennemførelse er saa meget, der taler for Kommuneafstemning, at vi allerede i Fjor erklærede os villige til at stemme for Valgdagens Ophævelse.

Omvalgssystemet gav Regeringspartiet i Fjor en Form, som lænkebinder Vælgerne til ved Omvalget at stemme paa en af to Personer. Dette Omvalgssystem forekommer os ikke at være tiltalende. Vi have ment, at Omvalget ikke burde bruges til at lægge yderligere Baand paa Vælgerne, men at Omvalget burde stille Vælgerne frit, idet det dog giver en Mulighed for at hidføre et sikrere Resultat af Kredsenes Ønsker end det første Valg. Jeg skal gøre opmærksom paa, at Regeringen i Forslaget i Aar har indføjet en lille Ændring paa dette Punkt. Ministeriet er blevet opmærksomt paa, at naar ingen i første Valg faar absolut Flertal, kan det Tilfælde indtræde, at der ikke er 2, men 3 Kandidater, som efter Reglerne burde gaa paa Omvalg, idet nemlig foruden den Kandidat, der har faaet de fleste Stemmer, de øvrige Stemmer kunne være fordelt saaledes, at 2 faa lige mange. Regeringen har derfor foreslaaet, at i saadanne Tilfælde skal Lodtrækning afgøre, hvem af de to der skal paa Omvalg. Jeg er Regeringen meget taknemmelig for denne Ændring, fordi den derved har kastet et Lys over, hvad det er, der forlanges ved det bundne Omvalg, thi det er dog ejendommeligt, at man ved Lodtrækning skal afgøre, hvorvidt Højrepartiet eller et Venstreparti skal komme paa Omvalg mod Socialdemokratiet f. Eks. Det er højst ejendommeligt. Lodtrækning plejer man ellers at gribe til som den sidste Udvej, naar der ingen anden Udvej er. Men her er en anden Udvej, nemlig at lade flere komme paa Omvalg. Da vi behandlede Sagen i Udvalg